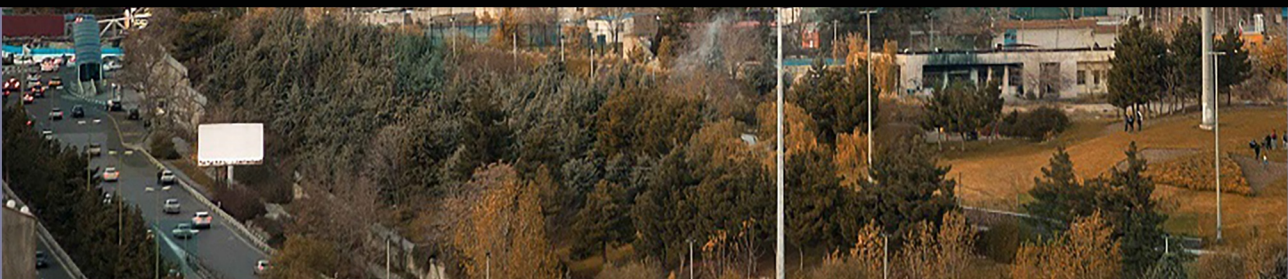

توقیف اموال دولت ایران در قبال محکومیت بنیاد مستضعفان

تالیف: علی اقبالی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

توقیف اموال دولت ایران در قبال محکومیت بنیاد مستضعفان

تالیف:

علی اقبالی

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

سرشناسه: اقبالی، علی، ۱۳۴۸-
عنوان و نام پدیدآور: توقیف اموال دولت ایران در قبال محکومیت بنیاد مستضعفان/ تالیف علی اقبالی.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۲۴۱ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۵۰۶-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۳۱ - ۲۴۱.

موضوع: بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی

موضوع: دیوان داوری دعوی ایران و ایالات متحده

موضوع: Iran - United States claims Tribunal

موضوع: سازمان‌های غیردولتی - ایران

موضوع: Non-governmental organizations -- Iran

موضوع: مصادره اموال (حقوق بین‌الملل)

موضوع: * Confiscations (International law)

موضوع: سازمان‌های غیردولتی

موضوع: Non-governmental organizations

موضوع: داوری بین‌المللی - ایران

موضوع: Arbitration (International law) -- Iran

رده بندی کنگره: HD ۲۷۶۹/۲

رده بندی دیویی: ۳۶۱/۷۷۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۹۱۴۹۶۵

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir اینستاگرام: mojakpublication

عنوان: توقیف اموال دولت ایران در قبال محکومیت بنیاد مستضعفان

تالیف: علی اقبالی

مشخصات ظاهری: ۲۴۱ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۱، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۸۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۵۰۶-۱

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیش‌گفتار ۱۳

فصل اول: کلیات ۱۵

۱-۱ تشریح موضوع کتاب ۱۵

۲-۱ اهمیت موضوع ۱۸

۳-۱ پیشینه موضوع ۱۹

۴-۱ تعریف واژه‌ها و اصطلاحات تخصصی ۲۶

فصل دوم: انواع سازمان‌های اداری ایران ۲۹

۱-۲ سازمان‌های اداری ۲۹

۲-۲ جایگاه نهادها در ساختار اداری ایران ۳۲

۳-۲ قلمرو کارکردی و معنا و مفهومی مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی ۳۲

۱-۳-۲ ماهیت واژه غیردولتی ۳۲

۲-۳-۲ مفهوم مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (سازمان‌های مردم‌نهاد) ۳۴

۴-۲ علل پیدایش و ایجاد مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی ۳۶

۱-۴-۲ مفهوم امور و خدمات عمومی ۳۹

۲-۴-۲ روش‌های اداره‌ی امور عمومی (یا ارائه خدمات عمومی) ۴۱

- ۴۸-۲-۵ منابع قانونی حاکم بر سازمان‌های مردم‌نهاد در حقوق ایران ۴۸
- ۴۸-۲-۵-۱ نظام حقوقی داخلی برای پیگیری نقش سازمان‌های مردم‌نهاد ۴۸
- ۴۸-۲-۵-۲ رویه پایش، مدیریت و نظارت بر اعمال و افعال سازمان‌های غیردولتی و مردم‌نهاد ۵۱
- ۴۸-۲-۶ نظام حقوقی حاکم بر سازمان‌های مردم‌نهاد ۵۳
- ۴۸-۲-۶-۱ تکوین سازمان‌های مردم‌نهاد ۵۴
- ۴۸-۲-۶-۲ قواعد حاکم بر ساختار، اختیارات، و فعالیت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد ۵۶
- ۴۸-۲-۶-۳ شیوه عملکردی، ساختار و سازماندهی در تشکل‌های غیردولتی ۶۱
- ۴۸-۲-۶-۴ قلمر عملیاتی و محدوده صلاحیت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد در حقوق ایران ۶۴
- ۴۸-۲-۷ سازمان‌های غیردولتی از دیدگاه منابع اصلی حقوق بین‌الملل ۶۷

فصل سوم: بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی به مثابه یکی از سازمان‌های مردم‌نهاد ۶۹

- ۶۹-۱-۳ بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی ۶۹
- ۶۹-۲-۳ ماهیت کلی بنیاد از حیث وجودی ۶۹
- ۶۹-۲-۳-۱ بنیاد از نگاه قوانین و مقررات داخلی ۷۰
- ۶۹-۲-۳-۲ بنیاد از نگاه شورای نگهبان ۷۱
- ۶۹-۳-۳ تحلیل شخصیت حقوقی بنیاد ۷۲
- ۶۹-۳-۴ نهادها و دوایر وابسته به بنیاد مستضعفان ۷۳
- ۶۹-۳-۵ بنیاد علوی متعلق به بنیاد مستضعفان ۷۷

فصل چهارم: سازمان‌های بین‌المللی ۸۱

- ۸۱-۱-۴ مفهوم و ماهیت جامعه‌شناسی سازمان‌ها ۸۱
- ۸۱-۲-۴ تئوری جهانی شدن با رویکرد عملکرد سازمان‌های بین‌المللی ۸۳
- ۸۱-۳-۴ ماهیت وجودی سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی ۸۵
- ۸۱-۴-۴ دستاورد تشکیل سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی «جامعه‌ی مدنی بین‌المللی» ۸۷

- ۸۷-۴-۱ جامعه‌ی مدنی در روابط بین‌الملل
- ۸۸-۴-۲ دکرترین شخصیت حقوقی سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی
- ۹۰-۴-۳ شخصیت حقوقی سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی در اسناد حقوقی بین‌المللی
- ۹۲-۴-۴ انواع تقسیم‌بندی سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی
- ۹۳-۴-۵ شرح روابط سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی و عمومی
- ۹۳-۴-۵-۱ رابطه‌ی سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی با سازمان بین‌الملل عمومی
- ۹۶-۴-۵-۲ همگرایی منطقه‌ای مبنای ضروری تشکیل سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی
- ۹۷-۴-۵-۳ نظریه کارکردگرایی مبنای نظری تشکیل سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی
- ۹۸-۴-۵-۴ تأسیس سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی از منظر نظریه نو کارکردگرایی
- ۹۹-۴-۵-۵ مبنای تشکیل سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی از منظر نهادگرایی لیبرال
- ۱۰۱-۴-۵-۶ مفروضات نهادگرایی لیبرال و کارکردهای سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی
- ۱۰۲-۴-۶ قلمرو رشد سازمان‌های بین‌المللی
- ۱۰۲-۴-۶-۱ ظهور کنشگران جدید و خودمختار یا شبه خودمختار
- ۱۰۴-۴-۶-۲ علل رشد فزاینده‌ی سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی در نظام بین‌الملل
- ۱۰۶-۴-۶-۳ محدودیت‌های سازمان‌های غیردولتی در سطح نظام بین‌الملل
- ۱۰۷-۴-۶-۴ ماهیت توسعه با نگاهی بر فعالیت‌های سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی

فصل پنجم: سازمان‌های غیردولتی ۱۰۹

- ۱۰۹-۵-۱ مفهوم توسعه فرهنگی و توانایی‌های آن
- ۱۰۹-۵-۱-۱ نقش سازمان‌های غیردولتی در توسعه مقولات فرهنگی و اجتماعی
- ۱۱۰-۵-۱-۲ نقش سازمان‌های غیردولتی در توسعه اقتصادی
- ۱۱۱-۵-۱-۳ نقش سازمان‌های غیردولتی در توسعه سیاسی
- ۱۱۲-۵-۲ سیر تطور رشد سازمان‌های غیردولتی
- ۱۱۳-۵-۲-۱ سیر تاریخی ظهور و رشد سازمان‌های غیردولتی
- ۱۱۶-۵-۲-۲ رابطه قوانین دولت‌ها و گسترش فعالیت‌های سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی

- ۳-۵ خصوصیات شاخص سازمان‌های غیردولتی و شرح آن ۱۱۹
- ۱-۳-۵ ویژگی‌های ممتاز سازمان‌های غیردولتی ۱۲۰
- ۲-۳-۵ جامعه مدنی و سازمان‌های غیردولتی ۱۲۰
- ۳-۳-۵ انواع سازمان‌های غیردولتی در جامعه مدنی ۱۲۲
- ۴-۳-۵ اهداف تأسیس سازمان‌های غیردولتی ۱۲۳
- ۵-۳-۵ مشکلات و عیوب سازمان‌های غیردولتی ۱۲۴
- ۴-۵ حق طرح دعوا از سوی سازمان‌های غیردولتی در محاکم بین‌المللی ۱۳۰
- ۱-۴-۵ توانایی ایجاد توافق با سایر تابعان حقوق بین‌الملل ۱۳۱
- ۲-۴-۵ مورد خطاب مستقیم قرار گرفتن توسط اسناد و مراجع بین‌المللی ۱۳۲
- ۳-۴-۵ مشارکت در شکل‌گیری منابع حقوق بین‌الملل ۱۳۲
- ۵-۵ موانع شخصیت‌یابی سازمان‌های غیردولتی ۱۳۳
- ۱-۵-۵ ضعف عملکردی ۱۳۳
- ۲-۵-۵ ضعف ساختاری ۱۳۵
- ۳-۵-۵ ضعف در عملکرد مالی ۱۳۶
- ۶-۵ ملاحظات امنیتی و نظم عمومی با رویکرد سازمان‌های بین‌المللی ۱۳۷
- ۷-۵ پاسخ‌گویی و مسئولیت بر مبنای وضعیت سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی ۱۳۷
- ۸-۵ تعامل با دولت‌ها ۱۳۸

فصل ششم: مقررات بین‌المللی ناظر بر سازمان‌های غیردولتی ۱۳۹

- ۱-۶ سازوکارهای موجود در حیطه مدیریت کاری سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی ۱۳۹
- ۱-۱-۶ ادله اهمیت معاهده استراسبورگ در خصوص فعالیت سازمان‌های بین‌المللی ۱۳۹
- ۲-۱-۶ کمیسیون حقوق بشر و خلق‌ها ۱۴۱
- ۳-۱-۶ اعطای شخصیت حقوقی بین‌المللی موردی و در یک موضوع خاص ۱۴۳
- ۴-۱-۶ عضویت سازمان‌های بین‌المللی میان دولتی و دولت‌ها ۱۴۴
- ۵-۱-۶ سپردن مسئولیت به دولت محل ایجاد ۱۴۴

۲-۶ نظارت بر مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در نظام حقوقی بین الملل (ژرمن - کامن لا)	۱۴۵
۱-۲-۶ نظارت اداری بر مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در حقوق ایران و مقررات بین المللی	۱۴۶
۲-۲-۶ نظارت قیمومیتی بر مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در حقوق ایران و مقررات بین المللی	۱۴۸
۳-۲-۶ نظارت مالی بر مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در حقوق ایران و مقررات بین المللی	۱۵۸
۴-۲-۶ پایش قضایی بر رویه فعالیت‌های نهادهای غیردولتی در حقوق ایران و اسناد بین الملل	۱۶۸

فصل هفتم: توقیف اموال دولت ایران به سبب محکومیت مالی بنیاد مستضعفان در

فراسوی مرزها	۱۷۱
۱-۷ دیوان داوری دعاوی ایران - آمریکا از منظر مفاد حقوقی و قلمرو آرا	۱۷۱
۲-۷ ماهیت صلاحیت دیوان داوری ایران و آمریکا	۱۷۱
۳-۷ احکام و تصمیمات دیوان داوری دعاوی ایران و آمریکا	۱۷۲
۱-۳-۷ تجدیدنظر در احکام و تصمیمات	۱۷۳
۲-۳-۷ ضوابط ناظر بر اجرای احکام و تصمیمات	۱۷۳
۴-۷ بررسی ابعاد مقایسه‌ای ایران و آمریکا در حیطه آرای صادره دیوان داوری	۱۷۵
۵-۷ ماهیت حقوقی دیوان داوری دعاوی ایران و ایالات متحده آمریکا	۱۷۵
۱-۵-۷ بررسی سند مؤسس دیوان	۱۷۶
۲-۵-۷ ضرورت اعمال حقوق بین‌الملل در دیوان	۱۷۷
۶-۷ تابعیت طرف‌های کنترل کننده و مراجعه کننده به دیوان	۱۷۹
۷-۷ قانون حاکم بر داوری دعاوی در ایران و آمریکا	۱۸۰

- ۷-۸ توقیف اموال دولتی ایران توسط دولت و دادگاه‌های آمریکا از منظر صلاحیت دیوان داوری
 ۱۸۱
- ۷-۸-۱ دعاوی اشخاص حقوقی ۱۸۴
- ۷-۸-۲ دعاوی مؤسسات غیردولتی و غیرسهامی مطرح شده در دیوان داوری دعاوی ایران -
 آمریکا ۱۸۶
- ۷-۹ وضعیت دو تابعیت‌ها در خصوص آراء دیوان ایران و آمریکا با نگاهی بر توقیف اموال ایران
 ۱۸۸
- ۷-۱۰ تحلیل حقوقی آرای صادره و توقیف اموال نهادهای ایرانی ۱۹۰
- ۷-۱۰-۱ دلایل و چگونگی توقیف اموال دولت ایران ۱۹۰
- ۷-۱۰-۲ شکایت ایران از آمریکا به دیوان بین‌المللی دادگستری ۱۹۱

فصل هشتم: تلاقی صلاحیت دیوان ایران و آمریکا در خصوص توقیف اموال دولت

ایران ۱۹۳

- ۸-۱ تلاقی صلاحیت دیوان ایران و آمریکا در خصوص توقیف اموال دولت ایران به سبب
 محکومیت مالی بنیاد مستضعفان به عنوان نهاد عمومی غیردولتی ۱۹۳
- ۸-۲ اقدامات حقوقی آمریکا در خصوص توقیف اموال دولت ایران به سبب محکومیت مالی بنیاد
 مستضعفان ۱۹۴
- ۸-۳ آرای صادره از دیوان داوری ایران و آمریکا در خصوص توقیف اموال دولت ایران سبب
 محکومیت مالی بنیاد مستضعفان ۲۰۰
- ۸-۳-۱ جایگاه حقوقی توقیف اموال دولت ایران به سبب محکومیت‌های مالی بنیاد مستضعفان
 در آرای دیوان داوری بین‌المللی ۲۰۱
- ۸-۳-۲ توقیف اموال دولتی ایران به سبب محکومیت‌های مالی بنیاد مستضعفان ۲۰۴
- ۸-۳-۳ پیشینه احکام دادگاه (۲۰۰۹ تا ۲۰۱۴) مربوط به پرونده بنیاد علوی جز از اموال بنیاد
 مستضعفان ۲۰۹

۴-۸ استراتژی حقوقی آراء مراجع قضایی و داوری با نگاهی بر استقلال شخصیت دولت‌ها به سبب

محکومیت‌های مالی ۲۱۱

۱-۴-۸ انتساب رفتار اشخاص حقوقی چون بنیاد مستضعفان به دولت در حیطه محکومیت

مالی ۲۱۱

۲-۴-۸ آستانه هدایت و کنترل در مراجع قضایی بین‌المللی ۲۱۳

۳-۴-۸ آستانه کنترل، شاخصی برای انتساب رفتار بنیاد مستضعفان به دولت ۲۱۴

فصل نهم: جمع‌بندی ۲۲۳

منابع ۲۳۱

منابع فارسی ۲۳۱

منابع لاتین ۲۳۹

پیش‌گفتار

به طور بنیادین باید گفت که سازمان‌های مردم‌نهاد سازمان عمومی غیردولتی یا سمن یا ان‌جی‌ا یا انجیو در کلی‌ترین معنای خود، به سازمانی اشاره می‌کند که مستقیماً بخشی از ساختار دولت محسوب نمی‌شود اما نقش بسیار مهمی به‌عنوان واسطه بین فرد فرد مردم و قوای حاکم و حتی خود جامعه ایفا می‌کند. بسیاری از سازمان‌های مردم‌نهاد، غیرانتفاعی و مستقل از دولت هستند و بودجه این سازمان‌ها از راه کمک‌های مردمی و در مواردی نیز با کمک سازمان‌های دولتی، دولت یا ترکیبی از این روش‌ها و در قالب پروژه‌های مشترک تأمین می‌شود. یکی از این سازمان‌ها، بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی است که پس از انقلاب شکوهمند اسلامی، پا به عرصه وجود گذاشت و هدف آن، مدیریت اموالی بود که در حکومت پیشین، به ستم به دولت تعلق پیدا کرده بود.

با توجه به اهمیت موضوع، در این کتاب هدف آن است تا به شیوه تحلیلی-توصیفی، این موضوع مورد کنکاش ژرف قرار گرفته و مسئله، مصادره اموال دولتی تحت اختیار بنیاد مستضعفان در فراسوی مرزها نیز که از سوی سایر دولت‌ها، به خصم، توقیف شده مورد پایش و تدقیق قرار گیرد. یافته‌ها حاکی از آن است که به سبب ماهیت حقوقی سازمان‌های مردم‌نهاد در عرصه حقوق بین‌المللی، طبیعتاً احکام و آرایبی که در خصوص توقیف اموال و محکومیت‌های مالی بنیاد مستضعفان شکل گرفته نیز جنبه رسمی پیدا کرده و همین موضوع مورد مناقشه خواهد بود. از طرفی توقیف خود اموال از سوی بنیاد مستضعفان و مصادره آن به نفع این بنیاد (دولت ایران) نیز از جمله مواردی است که این کتاب، به صورت مشروح به تبیین آن می‌پردازد.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: کلیات

فصل دوم: انواع سازمان‌های اداری ایران

فصل سوم: بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی به مثابه یکی از سازمان‌های مردم‌نهاد

فصل چهارم: سازمان‌های بین‌المللی

فصل پنجم: سازمان‌های غیردولتی

فصل ششم: مقررات بین‌المللی ناظر بر سازمان‌های غیردولتی

فصل هفتم: توقیف اموال دولت ایران به سبب محکومیت مالی بنیاد مستضعفان در فراسوی مرزها

فصل هشتم: تلاقی صلاحیت دیوان ایران و آمریکا در خصوص توقیف اموال دولت ایران

فصل نهم: جمع‌بندی

در پایان، بر خود لازم می‌دانم که از همه عزیزان و بزرگوارانی که در مراحل گوناگون آماده سازی این کتاب من را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

علی اقبالی

تابستان ۱۴۰۱

Seizure of the Property of the Iranian Government in Response to the Condemnation of the Mustafafan Foundation

Ali Aghabali

به طور بنیادین باید گفت که سازمان‌های مردم‌نهاد سازمان عمومی غیردولتی یا سَمَن یا ان‌جی‌ا یا انجیو در کلی‌ترین معنای خود، به سازمانی اشاره می‌کند که مستقیماً بخشی از ساختار دولت محسوب نمی‌شود اما نقش بسیار مهمی به‌عنوان واسطه بین فرد فرد مردم و قوای حاکم و حتی خود جامعه ایفا می‌کند. بسیاری از سازمان‌های مردم‌نهاد، غیرانتفاعی و مستقل از دولت هستند و بودجه این سازمان‌ها از راه کمک‌های مردمی و در مواردی نیز با کمک سازمان‌های دولتی، دولت یا ترکیبی از این روش‌ها و در قالب پروژه‌های مشترک تأمین می‌شود. یکی از این سازمان‌ها، بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی است که پس از انقلاب شکوهمند اسلامی، پا به عرصه وجود گذاشت و هدف آن، مدیریت اموالی بود که در حکومت پیشین، به ستم به دولت تعلق پیدا کرده بود. با توجه به اهمیت موضوع، در این کتاب هدف آن است تا به شیوه تحلیلی-توصیفی، این موضوع مورد کنکاش ژرف قرار گرفته و مسئله، مصادره اموال دولتی تحت اختیار بنیاد مستضعفان در فراسوی مرزها نیز که از سوی سایر دولت‌ها، به خصم، توقیف شده مورد پایش و تدقیق قرار گیرد. یافته‌ها حاکی از آن است که به سبب ماهیت حقوقی سازمان‌های مردم‌نهاد در عرصه حقوق بین‌المللی، طبیعتاً احکام و آرایه‌هایی که در خصوص توقیف اموال و محکومیت‌های مالی بنیاد مستضعفان شکل گرفته نیز جنبه رسمی پیدا کرده و همین موضوع مورد مناقشه خواهد بود. از طرفی توقیف خود اموال از سوی بنیاد مستضعفان و مصادره آن به نفع این بنیاد(دولت ایران) نیز از جمله مواردی است که این کتاب، به صورت مشروح به تبیین آن می‌پردازد.

